

**РЕЛІГІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВИЩИЙ ДУХОВНИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ТАВРІЙСЬКИЙ ХРИСТІЯНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з наукової роботи
РО «ВДНЗ «ТХІ»**

Борщевич В.Т.

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Богослов'я та практика молитви»

(назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень: Бакалавр богослов'я

(назва рівня вищої освіти)

Галузь знань В 8 «Богослов'я»

(шифр та назва галузі знань)

Спеціальність В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

(шифр та назва спеціальності)

Освітня програма:

Освітньо-професійна програма першого рівня вищої освіти бакалавр за спеціальністю В «Богослов'я»

(назва освітньої програми)

Розглянуто та схвалено Методичною комісією РО «ВДНЗ «ТХІ»
від «29» серпня 2025 р., протокол № 1

2025/2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Богослов'я та практика молитви» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою ТХІ зі В8 «Богослов'я» галузь знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

Розробники: викладач Ковальова О.А.

Рецензенти:

Робоча програма рекомендовано на засіданні кафедри Богослов'я
Протокол від. «26» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри д-р. богосл. наук Черенков М.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією РО «ВДНЗ «ТХІ»»

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Гарант програми д-р. істор. наук Борщевич В.Т.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки (шифр і назва)	Варіативна
Загальна кількість годин 120	Спеціальність: <u>В8</u> “Богослов’я” Освітня програма Бакалавр богослов’я	Рік підготовки
		4-й
	Лекції	
	8	
	Практичні, семінарські	
	8	
	Самостійна робота	
	104 год.	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Зимова сесія - залік	

2. Вивчення дисципліни «Богослов’я та практика молитви» спрямоване на формування цілісного розуміння природи, сутності та значення молитви в християнському житті, а також на розвиток практичних навичок молитовної духовності.

3. Курс «Богослов’я та практика молитви» має важливе значення для підготовки фахівця-богослова та майбутнього служителя церкви, оскільки молитва є невід’ємною складовою духовного життя, особистого та громадського служіння. Дисципліна поєднує теоретичне осмислення біблійного та богословського вчення про молитву з практичним застосуванням у щоденному житті віруючого. У рамках курсу здобувачі вищої богословської освіти розглядають біблійні тексти, богословські концепції та історичний досвід християнської традиції, що стосуються молитви, а також набувають уміння інтегрувати різні види та форми молитви в духовну практику власного життя та майбутнє пастирське служіння.

4. Особлива увага приділяється вихованню внутрішньої дисципліни, усвідомленого ставлення до молитви як до засобу єднання з Богом, духовного зростання та пастирської опіки. Засвоєння змісту курсу сприятиме не лише інтелектуальному збагаченню, але й особистісному духовному розвитку майбутнього богослова.

5. Навчальна дисципліна «Богослов'я та практика молитви» належить до вибіркової дисципліни.

6. Пререквізити. Вивчення дисципліни «Богослов'я та практика молитви» відбувається паралельно із курсами «Патристика», «Риторика», «Систематична апологетика», «Послання до Римлян».

7. Постреквізити. Основні дисципліни, що застосовуються при вивченні предметів професійної підготовки: «Гомілетика», «Християнське лідерство», «Принципи христ. керівництва», «Місіологія», «Пастирське богослов'я», а також у подальшій практичній діяльності майбутнього служителя церкви.

2. Мета, очікувані результати навчання та критерії оцінювання результатів навчання

Мета курсу впливає із специфіки його предмету, що полягає в богословському осмисленні сутності молитви як основного засобу духовного єднання людини з Богом, формуванні молитовної свідомості та практики, які є невід'ємною складовою життя християнина. Дисципліна спрямована на поєднання богословської теорії молитви з духовно-практичним її застосуванням, що становить важливу основу для формування світогляду, духовної зрілості та пастирських навичок майбутніх служителів церкви.

3. Основними завданнями вивчення дисципліни «Богослов'я та практика молитви» є:

- розкрити біблійні, історичні та богословські підвалини християнської молитви;
- сформулювати уявлення про молитву як духовну потребу, засіб освячення і шлях пізнання Бога;
- ознайомити здобувачів із різними видами та формами молитви в особистому і громадському християнському житті;
- розвинути навички аналізу молитовних текстів та практики молитви на основі біблійної і богословської традиції;
- виховувати усвідомлене і дисципліноване ставлення до молитви як до фундаменту духовного зростання та служіння;

- забезпечити практичну підготовку майбутніх богословів до застосування молитви у пастирській діяльності, душпастирській опіці та богослужбовому житті церкви.

4. Результати навчання (компетентності):

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання (компетентностей):

ЗК2. Здатність до абстрактного та наглядно-образного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК3. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК 01. Здатність здійснювати аналіз текстів Святого Письма, священних текстів та богословської літератури із застосуванням методів богослов'я та інших наук.

СК 02. Здатність визначати взаємодії та взаємозв'язки між богословськими традиціями, оцінювати суспільну і культурну роль богослов'я в історичному та сучасному контекстах.

СК 03. Здатність аналізувати й характеризувати усталені та нові богословські традиції, богослужбові та релігійноправові практики.

СК 05. Здатність застосовувати богословські знання в професійній діяльності та суспільному житті відповідно до віроповчальних та морально-етичних засад і принципів.

СК 10. Здатність застосовувати богословські знання та навички в практичній богослужбовій і позабогослужбовій діяльності.

РН9. Розуміти специфіку усталених та нових богослужбових (літургійних), духовних (молитовних) та релігійно-правових практик богословських традицій.

Інтегральна компетентність	Здатність використовувати набуті знання, уміння та навички у сфері молитви для власного духовного зростання, формування стійкого християнського світогляду та ефективного служіння у церковній спільноті.
Загальні компетентності	<p>Зміст дисципліни спрямований на формування таких компетентностей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до духовного та критичного самоаналізу. 2. Здатність самостійно працювати з біблійними та богословськими джерелами. 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, ґрунтуючись на християнських цінностях. 4. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу духовно-богословської інформації з різних джерел. 5. Здатність навчатися протягом життя, інтегруючи духовні практики у власний розвиток. 6. Здатність формувати та генерувати нові підходи до духовного служіння та молитовної практики.
Практичні результати навчання	Розуміти специфіку усталених та нових богослужбових (літургійних), духовних (молитовних) та релігійно-правових практик богословських традицій.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - різні форми та значення молитви в християнській традиції; - біблійні основи та богословське вчення про молитву; - історію та різноманітність молитовних практик у християнській традиції; - духовно-пастирські аспекти молитви в особистому та церковному житті; - роль молитви у формуванні духовності та спільнотної ідентичності. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати та інтерпретувати молитву як теологічний феномен - застосовувати богословські знання про молитву у власному духовному житті та служінні; - аналізувати й тлумачити біблійні тексти про молитву; - впроваджувати різні види молитви в особисту і спільнотну практику; - поєднувати молитовне життя з пастирською та освітньою діяльністю; - формувати навички духовного наставництва та супроводу на основі молитви;

	<ul style="list-style-type: none"> - формувати особисту практику молитви та навчати інших, а також використовувати богословські знання для служіння в церковних та громадських організаціях; - створювати та проводити молитовні групи.
--	--

5. Міждисциплінарні зв'язки

Курс «Богослов'я та практика молитви» є дисципліною, в якій насамперед йде мова про практичне християнське молитовне життя, історію молитовних рухів, формування духовного життя християнина. Зважаючи на те, що всі богословські дисципліни ґрунтуються на текстах Святого Письма як Старого, так і Нового Завіту, тому сам предмет «Богослов'я та практика молитви» безпосередньо пов'язаний зі всіма богословськими дисциплінами та певною мірою і з багатьма богословськими дисциплінами, а саме з такими предметами як: Ісаговіка та огляд Нового завіту, Історія ізраїльського народу, Гомілетика, Історія християнства та історія церкви, Вступ до юдаїки, Богослов'я Нового та Старого завітів, Духовне формування християнина, Місіологія тощо.

6. Критерії оцінювання навчання

Контролю знань здобувачів вищої освіти у Таврійському християнському інституті досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю (вихідного, поточного, підсумкового). Згідно з діючою в інституті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-баловою системою.

7. Теми курсу «Богослов'я та практика молитви»

- 1. Вступ: Природа та значення молитви в християнському житті**
Визначення, місце в богослов'ї та духовному житті. Мета і природа молитви в духовному формуванні, історичний контекст.
- 2. Молитва у Старому Заповіті**
Постать Бога в молитвах патріархів і пророків: Авраам, Мойсей, Давид та інші.
- 3. Молитва у книзі Йова, Пророків та Притчах**
Молитва у випробуванні, кризі віри та пошуках мудрості.
- 4. Псалми як школа молитви**
Псалми слави, каяття, прохання.

5. **Молитви Ісуса Христа**
Постать Бога в молитві Нового Завіту. Особисті молитви, молитва в Гефсиманії.
6. **Молитва в служінні Ісуса Христа**
Приклад молитви у різних ситуаціях Його служіння.
7. **Молитва «Отче наш»**
Аналіз Господньої молитви як зразка молитовного життя.
8. **Молитва апостолів і ранньої церкви**
Молитва у Діях апостолів і посланнях Павла.
9. **Богословські основи молитви**
Екзегетика та богослов'я молитви. Віра, суверенітет Бога і людська відповідальність.
10. **Методи молитви в Новому Завіті**
Формальна й щира молитва.
11. **Молитва покаяння і примирення**
Молитва як шлях до нового творіння.
12. **Молитва в історії: Отці церкви, монахи, реформатори, сучасні лідери.**
13. **Молитва у різних сучасних конфесіях**
14. **Типи та форми молитви – 1**
Хвала, подяка, сповідь, прохання, заступництво.
Біблія: Пс. 100; 1 Ів. 1:9.
Практика: скласти приклади п'яти типів молитви.
15. **Типи та форми молитви – 2**
Молитва за обітницями, молитва впливу, авторитетна молитва, молитва проголошення.
16. **Молитва і духовна боротьба**
Піст і молитва, заступництво, протидія ворогу.
17. **Практичні методи молитви споглядання**
Молитва мовчання, тиші, споглядання, молитва з Писанням.

18. Молитва у контексті Святого Духа

Роль Духа Святого у молитві, молитва про наповнення.

19. Пророча молитва і молитва зцілення

Молитва як прояв Божої сили.

20. Молитовна практика в баптизмі

Історія й форми молитовного життя.

21. Перешкоди в молитві

Сумніви, формалізм, духовне вигорання.

22. Молитовне керівництво церкви

Організація молитовних груп, заступництва, лідерство.

23. Молитва і місія

Молитва за народи, країни, пробудження.

24. Інтеграція молитви в життя служителя

Духовні дисципліни, план молитви, баланс служіння і молитви.

25. Молитовний щоденник християнина

Щоденник подяки й ведення записів у практиці християнського життя.

26. Підсумок і захист проекту

Презентація власного плану молитовного служіння, групове обговорення.

8. Програма навчальної дисципліни «Богослов'я та практика молитви»

№ п/п	Тема	Лекційний зміст	Біблійні тексти для вивчення	Практичне завдання	Годин		
					Лекції	Семинари	Самостійна робота
1	Вступ: Природа та значення молитви в християнському житті	Визначення, місце в богослов'ї та духовному житті. Мета, природа і місце молитви в духовному формуванні, історичний контекст	Пс. 63; Лк. 11:1–13	Написати особисту історію молитовного досвіду	0,25		2

2	Молитва у Старому Заповіті. Постать Бога в молитві Старого завіту.	Патріархи, пророки, приклади Авраама, Мойсея, Давида, інші біблійні постаті	1 Сам. 1; Пс. 23; Іс. 6, Бут 18:23–33, Вих 32:11–14, Чис 14:13–19, 1 Сам 1:10–11, 2 Сам 7:18–29, 1 Цар 8:22–53, Неєм 9:5–37	Напишіть коротке есе (1-2 сторінки) на тему «Постать Бога у молитвах Старого Заповіту: милосердя, справедливість і довготерпеливість». Обговоріть у групах: Які уроки з молитв Старого Заповіту можна застосувати для сучасної практики молитви?	0,5		5
3	Молитва у книзі Йова, пророчих книгах та Притчах	Випробування і віра, молитва у скруті і мудрості	Йов 1:20–22, Єр 20:7–9, Єз 14:12–14, Дан 9:3–19, Ав 3:17–19, Пр 30:7–9	Створіть діалог між Йовом та сучасним християнином, що переживає кризу віри.	0,25		2
4	Псалми. Псалми як школа молитви	Тематичний розбір псалмів, молитва слави, каяття, прохання	Псалом 8, 23, 51, 63, 103, 130, 143, 145	Скласти молитву на основі Псалма	0,25	1	6
5	Молитви Ісуса Христа. Постать Бога в молитві Нового завіту.	Особисті молитви Ісуса, молитва в Гефсиманії та інші, які розкривають особливості Божої постаті в Новому Завіті.	Ів 11:41–42, Мк 1:35, Лк 5:16, Мт 26:36–44, Лк 23:34, Ів 17:1–26, Лк 10:21, Мт 11:25–27, Ін. 17	Обговорення значення молитви Ісуса за своїх учнів у Івана 17. Як ця молитва допомагає зрозуміти Його ставлення до Бога і до Церкви?	0,5		2
6	Молитва в служінні Ісуса Христа	Приклад молитв Христа в різних ситуаціях.	Лк 6:12, Ів 11:41–42, Ів 17:1–26, Мт 8:2–3, Мк	Напишіть есе на тему «Молитва як джерело сили і проводу в служінні Ісуса Христа».	0,25		2

			1:40-42, Лк 4:40-41, Мт 9:18-19, 23-29, Мк 9:14-29, Лк 8:26-39				
7	Молитва «Отче наш»	Вивчення та аналіз Господньої молитви.	Мт. 6:5–15;	Щоденна молитва «Отче наш» з особистою практикою звернення до Бога	0,5		2
8	Молитва апостолів. Молитва у Новому Заповіті	Дії 1–4, послання Павла, практика ранньої церкви	Дії 4:23–31; Еф. 1:15–23	Записати молитовні пункти для своєї громади	0,25		2
9	Богословські основи молитви. Екзегетика та богослов'я молитви. Віра: єдина умова для справжньої молитви	Суверенітет Бога, та людської відповідальності, богослов'я благодаті. Аналіз ключових текстів про молитву, теологічні підходи	Рим. 8:26–28; Як. 5:13–18	Написати коротке есе: «Чому Бог відповідає на молитви?»	0,25		2
10	Методи молитви в Новому завіті	Кліше та вільна молитва від серця. Різниця.	Мт 23:1-39, Мк 7:1-23, Лк 11:37-54, Лк 18:9-14, Мт 15:1-20	Проаналізувати застер еження Ісуса у Матвія 6:5-8 про формальність молитви. Чому важливо уникати поверхневої молитви?	0,25		2
11	Молитва покаяння або молитва примирення з Богом.	Приклади з нового завіту.	Ів 1:29, Рим 3:23-26, Дії 2:38, 2 Кор 5:17-21, 1 Ів 1:7-9, Пс 51:1-19, Євр 10:19-22, Лк 15:11-32	Розглянути поняття «нового творіння» і примирення з Богом у 2 Кор 5:17-21. Як це впливає на молитовне життя християнина?	0,5		2
12	Історичні молитовні традиції	Отці церкви, монахи,	Історичні джерела	Презентація про одну молитовну постать	0,25	1	8

		реформатори, сучасні лідери					
13	Молитва у різних сучасних конфесіях	Православ'я, католицизм, протестантизм	Порівняльні тексти	Критичний аналіз молитовного богослужіння	0,25	1	8
14	Типи та форми молитви -1	Хвала, подяка, сповідь, прохання, заступництво, молитва один за одного	Пс. 100; 1Пв. 1:9	Підготувати доповідь по 2-3 видам молитви. Скласти приклади п'яти типів молитви.	0,5	1	7
15	Типи та форми молитви - 2	Молитва згідно Божих обітниць – молитва по Слову. Молитва впливу (молитва благословення середовища). Володарювання (авторитетна молитва). Молитва проголошення (декларативна)	2Кор 1:20, Пс 119:105, Іс 55:11, Чис 6:24-26, Іс 62:6-7, Неєм 4:14, Мт 16:19, Лк 10:19, Мк 11:23-24, Пс 118:17, Євр 13:15, Йн 11:43-44	Підготувати доповідь по 2-3 видам молитви. Скласти приклади п'яти типів молитви.	0,5	1	7
16	Молитва і духовна боротьба	Пост і молитва, заступництво, протидія ворогу, молитва у час спокус. Молитва вигнання бісів в п'ятидесятницькій та харизматичній практиці.	Еф. 6:10–20 Ів.17	Один день посту з рефлексією	0,25		2
17	Практичні методи молитви споглядання	Молитва мовчання, молитва тиші, молитва споглядання, молитва з використанням Писання	Пс 46:10, Пс 62:5, Пс 131:2, Іс 30:15, Пс 1:2-3, Євр 4:12, Йн 15:4, Пс 119:15, Зх 2:13	Прочитати книгу Терези Авільської «Внутрішній замок» або Жанни Гійон «Пізнання глибин Ісуса Христа». Написати коротке есе на тему «Як молитва мовчання і споглядання може	0,25		6

				змінити моє духовне життя».			
18	Молитва у контексті Святого Духа	Роль Святого Духа у молитві в п'ятидесятництві та харизматичному русі. Молитва про наповнення	Дії 1:8, Дії 2:1-4, Еф 5:18-20, Рим 8:26-27, Гал 5:16-25, Йоан 14:16-17, Луки 11:13	Коротке Есе або обговорення теми «молитва про наповнення Святим Духом – моє розуміння та ставлення до подібного досвіду»	0,25		2
19	Пророча молитва, молитва зцілення	Молитви, що демонструють силу Божу та дію Бога через віруючих.	Ісаїя 53:4-5, Якова 5:14-16, Марка 11:22-24, Дії 3:1-8, 1 Кор 14:3, Луки 4:18, Матвія 10:1, Псалом 107:20	Дискусія та розповідь про власне ставлення та досвід.	0,25		2
20	Молитовна практика в баптизмі. Історія і практика	Молитви прослави, покаяння, прохання і подяки.	Матв 6:6, Дії 2:42, Як 5:16, 1 Сол 5:17, Євр 4:16, Фил 4:6, Пс 95:2	Практичне заняття: організуйте молитву спільноти з елементами прослави, подяки і прохання.	0,25		2
21	Перешкоди в молитві	Сумніви, розсіяність, формалізм, духовне вигорання	Мт. 26:36–46	Аналіз власних перешкод та план подолання	0,5	1	2
22	Молитовне керівництво церкви	Організація молитовних груп, церковні заступництва,	Неем. 1–2	Розробка плану церковного молитовного служіння	0,25		8

		лідерство в молитві					
23	Молитва і місія	Молитва за народи, державу та країну, духовне пробудження і відродження міжконфесійна молитва	Мт. 9:35–38; Кол. 4:2–4	Молитва за конкретну країну/народ	0,25		3
24	Інтеграція молитви в життя служителя	Духовні дисципліни, план молитви, баланс служіння і молитви	1Фес. 5:16–18	Скласти особистий тижневий план молитви	0,25	1	6
25	Молитовний щоденник християнина. Щоденник подяки.		Втор. 6:6–9, Пс. 102:2, Вих. 17:14, Пс. 77:11–12, Авв. 2:2	Ведення щоденнику в особистій практиці християнського життя.	0,25		12
26	Підсумок і захист проекту (Залік)	Презентація плану молитовного служіння Презентація студентських молитовних проектів, обговорення і зворотній зв'язок	–	Захист проекту перед групою	-	1	-

9. Методи навчання

- словесний (лекція, бесіда, дискусія);
- пояснювально-ілюстративний;
- проблемного викладання (постановка питань, які викликають роздуми, міркування та вимагають подальшого дослідження);
- евристичний (пошук студентами власних аргументів);
- метод самостійного навчання (опрацювання біблійних текстів та наукових джерел);
- проблемно-орієнтоване навчання;

- метод аналізу конкретних ситуацій (case-study – наприклад, різні версії щодо практики п'ятидесятників);
- вивчення та аналіз прикладного матеріалу (коментарі, історичні джерела);
- методи аналізу та синтезу інформації;
- метод порівняння та зіставлення (біблійних і позабіблійних текстів, християнських традицій різних конфесій).

10. Методи та форми контролю, розподіл балів, які отримують студенти, оцінювання

1. Вихідний контроль

Мета: визначити початковий рівень знань студентів із суміжних дисциплін.

Характер: ознайомчий, без урахування у поточному чи підсумковому оцінюванні.

2. Поточний контроль

Здійснюється на кожному практичному та семінарському занятті.

Форми:

- усне опитування,
- вирішення ситуаційних завдань (case-study на прикладі біблійних текстів та історико-критичних проблем),
- аналіз та оцінювання письмових робіт та звітів по читанню.
- презентація результатів індивідуальних і групових завдань.

Оцінюється 100% складових заняття.

11. Підсумковий контроль

Наприкінці II семестру проводиться у формі заліку.

Проводиться після завершення вивчення всіх тем модуля на останньому занятті.

Підсумкова оцінка виставляється з урахуванням накопиченої кількості балів за всі види навчальної діяльності.

12. Індивідуальні завдання та самостійна робота

Індивідуальним завданням з курсу «Богослов'я та практика молитви» є

самостійне опрацювання першоджерел та підготування відповідних матеріалів у вигляді конспекту. Теми індивідуальної роботи з першоджерелами включені до списку питань, що виносяться на екзамен. За опрацювання кожного першоджерела може бути нараховано до 5 балів (у тому числі: до 2 балів за конспектування першоджерела й до 3 балів – за усну доповідь викладачеві індивідуально). Методичні роз'яснення щодо виконання цього виду роботи надаються викладачем під час аудиторної роботи чи консультацій.

13. Вимоги викладача

При вивченні дисципліни «Богослов'я та практика молитви» необхідно спиратися на конспект лекцій, тексти Святого Письма, а також рекомендовану основну та допоміжну літературу з біблійного богослов'я і практичного християнського життя. Вітається використання додаткових джерел сучасних євангельських богословів та досліджень, що допомагають краще зрозуміти біблійне вчення про молитву.

Від студента очікується:

- регулярне відвідування занять (відвідування контрольних заходів є обов'язковим);
- явка на заняття без запізнення;
- систематичне засвоєння навчального матеріалу та текстів Святого Письма;
- активна участь у практичних і семінарських заняттях, зокрема в спільних молитвах та обговореннях біблійних тем;
- своєчасне звітування про результати самостійної та індивідуальної роботи;
- відпрацювання пропущених семінарських та практичних занять.

Дотримання норм академічної доброчесності є загальною вимогою для студентів ТХІ. Згідно з «Положенням про академічну доброчесність», в Таврійському християнському інституті категорично заборонено списування і плагіат. У разі виявлення факту порушення студент отримує незадовільну оцінку і повинен повторно скласти екзамен або виконати завдання. При повторних порушеннях, беручи до уваги моральний аспект проблеми, до студента можуть бути застосовані дисциплінарні заходи.

14. Студенти з особливими потребами

Студенти, що претендують на врахування їхніх особливих навчальних потреб, повинні заздалегідь повідомити про це секретаря навчального відділу, надавши відповідну медичну документацію.

15. Розподіл балів

Вид роботи	Максимальна кількість балів
Активність на семінарах, участь у дискусіях	25
Читання літератури (звіт з читання)	15
Індивідуальні завдання та письмові роботи (аналіз першоджерел, реферати, есе, конспекти, молитовний щоденник)	35
Проектна робота - Залік	25
Разом	100

Максимальна кількість балів: 100

Мінімальна кількість балів для зарахування: 60

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою інституту	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 - 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 - 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 - 84 (добре)	3 (задовільно)	
D	70 - 74 (задовільно)		
E	60 - 69 (достатньо)		
FX	35 - 59 (незадовільно - з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 - 34 (незадовільно - з обов'язковим повторним курсом)		

6. Плани семінарських занять

ТЕМА № 1. ВСТУП: ПРИРОДА ТА ЗНАЧЕННЯ МОЛИТВИ В ХРИСТИЯНСЬКОМУ ЖИТТІ

1. Зміст

- 1.1. Поняття молитви: визначення, сутність, природа.
- 1.2. Місце молитви в богослов'ї та духовному житті.
- 1.3. Мета молитви: прославлення, спілкування, покаяння, прохання.
- 1.4. Історичний контекст: розуміння молитви в юдейській та

ранньохристиянській традиції.

1.5. Роль молитви у духовному формуванні християнина.

1.6. До кого звертатися в молитві християнину.

2. Контрольні запитання

1. Як молитва визначається у біблійній і богословській традиції?
2. Яке місце займає молитва в духовному житті християнина?
3. Чому молитва є основою стосунків між людиною і Богом?

3. Теми рефератів

1. Природа та сутність молитви: біблійні й богословські підходи.
2. Мета молитви у християнському житті: прославлення, сповідь, прохання.
3. Історичні уявлення про молитву у юдейській традиції.
4. Молитва як форма духовного формування особистості.
5. Порівняння християнського та язичницького розуміння молитви.

ТЕМА № 2. ТЕМА № 2. МОЛИТВА У СТАРОМУ ЗАПОВІТІ. ПОСТАТЬ БОГА В МОЛИТВІ

1. Зміст

1.1. Молитва патріархів: Авраам, Ісак, Яків та інші.

1.2. Молитва пророка Мойсея.

1.3. Образ Бога в молитві Старого Завіту: Бог Союзу, Суддя, Спаситель.

1.4. Значення молитви як вираження віри Ізраїлю.

2. Контрольні запитання

1. Які особливості молитви можна побачити у патріархів Старого Завіту?
2. Яке значення мала молитва у житті патріархів?
3. Яким постає Бог у молитовному досвіді старозавітних віруючих?

3. Теми рефератів

1. Молитва Авраама як приклад заступництва.
2. Молитви та спілкування з Богом людей в Писанні та патріархів до до Синайського завіту.
3. Молитви та спілкування з Богом Мойсея в різні періоди життя.
4. Молитва Мойсея: ходатайство за народ.
5. Бог, що слухає молитву: старозавітне розуміння.

ТЕМА № 3. МОЛИТВА У КНИЗІ ЙОВА, ПРОРОЧИХ КНИГАХ ТА ПРИТЧАХ

1. Зміст

1. Зв'язок між страхом Божим і молитовним життям.
2. Молитва як прохання про щоденний хліб і праведність.
3. Молитва у книзі Йова: страждання, пошук Бога, заступництво за друзів.
4. Теологія молитви в контексті випробувань і віри.
5. Молитва у книзі Притч: моральний вимір і етичні настанови.
6. Контраст між молитвою праведних і молитвою безбожних.
7. Молитва пророка Ісаї: прохання про милість і спасіння (Іс. 63–64).
8. Молитва Єремії: скарги та заступництво за народ (Єр. 14:7–9, 20–22).
9. Молитва Даниїла: покаяння за гріхи Ізраїлю (Дан. 9:3–19).
10. Мудрість як орієнтир для правильної молитви (Соломон)

2. Контрольні запитання

1. Яке місце займає молитва в книзі Йова?
2. Що вчить книга Притч про молитву праведника і безбожника?
3. Яке значення має молитва у часи страждання і випробування?
4. Як страх Божий впливає на наше молитовне життя?
5. Чому молитва про щоденний хліб є важливою частиною нашої духовної практики?
6. Як молитва Йова допомагає зрозуміти страждання та пошук Бога?
7. Які етичні настанови щодо молитви дає Книга Притч?
8. Які відмінності між молитвою праведних і молитвою безбожних згідно з Книгою Притч?
9. Як молитва пророка Ісаї відображає національні страждання та пошук Божої милості?
10. Яку роль відіграє покаяння у молитві Даниїла за гріхи Ізраїлю?
11. Як мудрість, яку ми отримуємо від Бога, впливає на нашу молитву та взаємини з Ним?

Теми рефератів

1. Молитва Йова у стражданнях як приклад віри.
2. Теологічні аспекти молитви у книзі Йова.
3. Молитва як вираз довіри до Бога у кризових обставинах.
4. Етичний вимір молитви у книзі Притч.
5. Контраст між молитвою праведного і безбожного у біблійній мудрості.
6. Молитва пророка Ісаї як вираз надії на Божу милість у часи національної кризи.
7. Покаянна молитва Даниїла: роль молитов за народ у процесі духовного відродження.

8. Мудрість і молитва: як правильне розуміння мудрості впливає на наше молитовне життя.

ТЕМА № 4. ПСАЛМИ. ПСАЛМИ ЯК ШКОЛА МОЛИТВИ

Зміст

1. Псалми як духовна школа молитви в Старому Завіті.
2. Тематичний розбір псалмів: молитва слави, каяття, прохання.
3. Важливість псалмів у формуванні молитви і духовного життя.
4. Псалми як вираз емоцій людини: радість, смуток, страх, надія.
5. Молитва слави: прославлення Бога через Псалми.
6. Молитва каяття: пошук прощення і очищення через псалмопісні слова.
7. Молитва прохання: звернення до Бога за допомогою і захистом у псалмах.
8. Псалми в контексті новозавітного християнства: їх роль у молитві та богослужінні.

Контрольні запитання

1. Яку роль відіграють Псалми у формуванні молитовного життя Старозавітного народу?
2. Як Псалми допомагають виразити емоції людини перед Богом?
3. Що означає молитва слави у Псалмах і чому вона важлива для молитовної практики?
4. Як молитва каяття в Псалмах допомагає у процесі духовного очищення?
5. Яким чином Псалми вчать нас молитві прохання за захист і допомогу від Бога?
6. Чому Псалми є важливим елементом богослужіння та особистої молитви в християнстві?
7. Як Псалми сприяють розвитку духовної дисципліни і глибоких стосунків з Богом?
8. Які особливості молитви в Псалмах, що звертаються до Бога у часи скорботи і страждання?
9. Який досвід новозавітні віруючі можуть взяти для себе з молитовного життя Давіда?

Теми рефератів

1. Псалми як школа молитви: духовний досвід старозавітного народу.
2. Молитва слави в Псалмах: прославлення Бога у житті віруючих.
3. Молитва каяття в Псалмах як шлях до очищення і прощення.
4. Псалми як вираз молитви прохання: надія на Боже допомогу у складних обставинах.

5. Роль Псалмів у розвитку християнського молитовного життя.
6. Псалми як емоційне і духовне звернення до Бога: від радості до смутку.
7. Важливість Псалмів у традиціях молитви та богослужіння Церкви.
8. Псалми як основа для особистої молитви та роздумів в християнському житті.

ТЕМА 5. МОЛИТВА В ЖИТТІ ІСУСА ХРИСТА

1. Місце молитви у служінні Христа.
2. Приклади молитов Ісуса:
  - 2.1. Молитва наодинці (пустеля, гора).
  - 2.2. Молитва перед важливими подіями (вибір апостолів, чудеса).
  - 2.3. Молитви за хворих та біснуватих.
  - 2.4. Молитва в Гефсіманії.
  - 2.5. Молитви на хресті.
3. Навчання Ісуса про молитву в притчах та повчаннях.:

Контрольні запитання:

1. Чому молитва була необхідною в житті Ісуса Христа?
2. Які уроки можна почерпнути з молитов Ісуса перед важливими подіями?
3. Яке значення має Гефсиманська молитва для розуміння покори Божій волі?
4. Як розкривається постать Отця та постать Сина в молитві Ісуса в Гефсіманії?
5. Як розкривається постать Месії через Його молитву на хресті?

Теми рефератів:

1. Усамітнення Ісуса для молитви як приклад духовної дисципліни.
2. Молитва Ісуса перед вибором апостолів.
3. Гефсиманська молитва та її богословське значення.
4. Молитви Ісуса на хресті.
5. Навчання Ісуса про молитву в притчах.

ТЕМА № 6. МОЛИТВА «ОТЧЕ НАШ»

1. Зміст

1. Контекст і обставини, при яких Ісус навчив учнів молитві «Отче наш».
2. Значення молитви «Отче наш» у християнському богослов'ї.

3. Структура молитви «Отче наш» і її богословське значення.
4. Молитва як вираз взаємин з Богом як Отцем.
5. Символічне значення кожного прохання в молитві.
6. Молитва як приклад духовної смиренності та відданості Божій волі.
7. Молитва «Отче наш» як вираз надії на Божу допомогу в щоденному житті.

2. Контрольні запитання

1. Яке значення має молитва «Отче наш» у християнському вченні?
2. Чому Ісус обрав саме цю молитву для навчання своїх учнів?
3. Як молитва «Отче наш» виражає відносини між Богом і людиною?
4. Яку роль відіграє поклоніння Богу у молитві «Отче наш»?
5. Що означає прохання «Нехай буде воля Твоя» у контексті цієї молитви?
6. Як молитва «Отче наш» навчає нас взаєминам із ближніми?
7. Чому в молитві є прохання «Прости нам наші провини» і як це пов'язано з Божим милосердям?
8. Як молитва «Отче наш» впливає на наше молитовне життя та щоденну практику віри?

3. Теми рефератів

1. Теологічне значення молитви «Отче наш» у Новому Завіті.
2. Молитва «Отче наш» як вираз християнської надії і віри у Боже милосердя.
3. Етичний вимір молитви «Отче наш» у контексті прощення та смиренності.
4. Молитва «Отче наш» як модель для особистого молитовного життя.
5. Богословське значення «хліба нашого насущного» у молитві «Отче наш».
6. Молитва «Отче наш» і її роль у духовному зростанні християнина.
7. Значення молитви «Отче наш» у контексті молитви за ближніх і суспільство.
8. Молитва «Отче наш» у світлі навчання Ісуса про Божу любов і Царство Боже.

ТЕМА № 7. МОЛИТВА В РАННІЙ ЦЕРКВІ

1. Молитва в книзі Дії апостолів.
2. Спільна молитва церкви:
  - 2.1. Молитва за апостолів і служителів.
  - 2.2. Молитва за хворих і потребуєчих.
  - 2.3. Молитва під час переслідувань.

3. Апостол Павло про молитву:
  - 3.1. «Моліться безперестанку».
  - 3.2. Молитва з подякою.
  - 3.3. Ходатайство за церкву.

Контрольні запитання:

1. Яку роль молитва відігравала в житті ранньої церкви?
2. Як молитва допомагала християнам під час переслідувань?
3. Яке значення мають настанови апостола Павла про молитву для сучасних віруючих?

Теми рефератів:

1. Молитва у книзі Дії апостолів.
2. Спільні молитви церкви як засіб єдності.
3. Молитва в часи переслідувань у першій церкві.
4. Павлове вчення про постійність у молитві.
5. Молитви апостола Павла та їх особливості.
6. Подячна молитва у листах апостола Павла.

ТЕМА № 8. МОЛИТВА В ІСТОРІЇ ЦЕРКВИ

1. Молитва у творах отців Церкви.
2. Розвиток молитовних практик у середньовіччі.
3. Молитва в часи Реформації:
  - 3.1. Мартін Лютер про молитву.
  - 3.2. Жан Кальвін про молитву.
4. Молитва в традиції пробуджень (XVIII–XIX ст.).
5. Сучасні підходи до молитовного життя.

Контрольні запитання:

1. Як змінювалося розуміння молитви протягом історії церкви?
2. Який внесок Реформації у вчення про молитву?
3. Яке місце займала молитва у пробудженнях XVIII–XIX ст.?

Теми рефератів:

1. Вчення отців Церкви про молитву.
2. Чернечі традиції молитви в середньовіччі.
3. Роль молитви у Реформації (Лютер, Кальвін).
4. Молитва в історії євангельських пробуджень.
5. Сучасні богословські підходи до молитви.

ТЕМА № 9. БОГОСЛОВСЬКІ ОСНОВИ МОЛИТВИ. ЕКЗЕГЕТИКА ТА БОГОСЛОВ'Я МОЛИТВИ

Зміст

1. Богословське розуміння молитви в контексті віри і благодаті.
2. Віра як єдина умова для справжньої молитви: аналіз ключових біблійних текстів.
3. Суверенітет Бога та людська відповідальність у молитві: що означає молитися по волі Божій?
4. Богослов'я благодаті і молитва: як Божа благодать впливає на наше молитовне життя.
5. Екзегетика молитви: розбір біблійних текстів про молитву та їх теологічне значення.
6. Аналіз ключових текстів про молитву: як молитва взаємодіє з Богом і людським життям.
7. Теологічні підходи до молитви: різні школи думки та інтерпретації в християнській традиції.
8. Молитва як акт співпраці з Богом: суверенітет Бога та свобода волі людини.

Контрольні запитання

1. Як віра є умовою для справжньої молитви?
2. Яким чином суверенітет Бога поєднується з людською відповідальністю у молитві?
3. Як благодать впливає на наше розуміння молитви та її силу?
4. Які біблійні тексти найкраще виражають зв'язок між вірою і молитвою?
5. Чому молитва є актом співпраці з Богом, а не лише проханням?
6. Які теологічні підходи до молитви найбільш виражені в ранньому християнстві?
7. Які ключові принципи екзегетики молитви визначають розуміння молитви у біблійному контексті?
8. Як Богослов'я благодаті пояснює ефективність молитви і роль людини у молитві?
9. Яким чином молитва взаємодіє з Божою волею та людським життям в християнській традиції?
10. Як молитися по волі Божій та не відмовлятися від власної відповідальності у процесі молитви?

Теми рефератів

1. Віра як основа для прийняття молитви: богословське значення віри в молитві.

2. Суверенітет Бога та людська відповідальність: теологічний погляд на молитву.
3. Молитва і благодать: як Божа благодать сприяє нашій молитві.
4. Екзегетика молитви: дослідження ключових біблійних текстів.
5. Теологія молитви в контексті Божої волі і людської свободи.
6. Роль молитви в духовному житті: благодать і відповідальність людини.
7. Богослов'я молитви в християнських традиціях: порівняльний аналіз.
8. Молитва як акт співпраці з Богом: теологічний підхід до молитви у християнстві.

ТЕМА10. МЕТОДИ МОЛИТВИ В НОВОМУ ЗАВІТІ. КЛІШЕ ТА ВІЛЬНА МОЛИТВА ВІД СЕРЦЯ. РІЗНИЦЯ.

Зміст:

1. Молитва в Новому Завіті: загальний огляд методів молитви.
2. Кліше в молитві: що таке кліше і чому воно зустрічається в молитвах у віруючих люднй.
3. Молитва як особистісний та богословський вираз духовного стану людини.
4. Вільна молитва від серця: що означає молитися від серця та чому це важливо.
5. Відмінність між кліше та вільною молитвою: теологічний аналіз.
6. Приклад молитви Ісуса Христа: як Він молився і що ми можемо з цього навчитися.
7. Порівняння молитов апостолів: як вони практикували молитву в ранній церкві.
8. Молитва у контексті особистої та громади: роль молитви в обох випадках.
9. Важливість правильного ставлення до молитви в Новому Завіті: вплив на духовне зростання християн.

Контрольні запитання:

1. Що таке кліше в молитві і чому воно може бути проблемним у духовному житті?
2. Як молитва від серця відрізняється від кліше, і чому така молитва є важливою?
3. Як приклад молитви Ісуса Христа допомагає нам у розумінні особистої молитви?
4. Яку роль у молитві відводиться благочестивому ставленню до Бога, а не лише формі молитви?
5. Які елементи вільної молитви зустрічаються в Новому Завіті?

6. Як молитва у Новому Завіті поєднує індивідуальний аспект і молитву громади?
7. Яким чином молитися, щоб наша молитва була не лише ритуалом, а й виразом глибоких духовних переживань?

Теми рефератів:

1. Роль кліше у молитві та його вплив на духовне життя християнина.
2. Вільна молитва в Новому Завіті: погляд на особисту духовну практику.
3. Молитва Ісуса Христа як зразок для нас у практиці молитовного життя.
4. Апостольські молитовні практики: як перші християни молилися.
5. Молитва громади у Новому Завіті: спільність і індивідуальність у молитовному житті.
6. Теологія молитви у ранньому християнстві: від формальних молитов до глибокої особистої комунікації з Богом.

ТЕМА 11: МОЛИТВА ПОКАЯННЯ ГРІШНИКА АБО МОЛИТВА ПРИМИРЕННЯ З БОГОМ. ПРИКЛАДИ З НОВОГО ЗАВІТУ.

Зміст:

1. Покаяння як основа примирення з Богом: розуміння покаяння в контексті Нового Завіту.
2. Молитва покаяння у вченні Ісуса Христа та приклади з Євангелій.
3. Молитва покаяння у притчах Ісуса Христа: розбір притчі про блудного сина (Лк. 15:11-32).
4. Молитва покаяння у практиці апостолів: приклади молитви покаяння в посланнях.
5. Процес примирення з Богом через молитву: як покаяння веде до відновлення стосунків з Богом.
6. Молитва покаяння як шлях до внутрішнього очищення і благодаті.
7. Роль Бога в молитві покаяння: як Дух Святий допомагає в процесі покаяння.
8. Теологічні аспекти молитви покаяння: що вчить нас Новий Завіт про покаяння та прощення.

Контрольні запитання:

1. Що таке покаяння в контексті Нового Завіту, і як воно призводить до примирення з Богом?
2. Як молитва покаяння у притчі про блудного сина допомагає нам зрозуміти Божу милість?

3. Які практичні приклади молитви покаяння можна знайти у вченні Ісуса Христа?
4. Як апостоли ставилися до покаяння, і яку роль молитва покаяння відігравала в їхній місіонерській діяльності?
5. Яким чином молитва покаяння призводить до внутрішнього очищення і духовного відновлення?
6. Як Святе Письмо навчає, що молитва покаяння є шляхом до отримання прощення від Бога?
7. Як молитва покаяння взаємодіє з Божою благодаттю в житті християнина?
8. Як молитва допомагає відновити стосунки з Богом після духовних падінь і гріхів?

Теми рефератів:

1. Молитва покаяння в контексті Нового Завіту: теологія покаяння і примирення.
2. Покаяння як процес відновлення стосунків з Богом: роль молитви у цьому процесі.
3. Притча про блудного сина: молитва покаяння як шлях до повернення до Бога.
4. Молитва покаяння в практиці апостолів: відновлення церкви через покаяння.
5. Божа милість та прощення у молитві покаяння: як молитва допомагає отримати Божу благодать.
6. Мотиви серця в молитві покаяння та примиренні з Богом.

ТЕМА 12. ІСТОРИЧНІ МОЛИТОВНІ ТРАДИЦІЇ. ОТЦІ ЦЕРКВИ, МОНАХИ, РЕФОРМАТОРИ, СУЧАСНІ ЛІДЕРИ.

Зміст:

1. Історія молитовних традицій в ранньому християнстві: від апостолів до отців церкви.
2. Молитва в житті отців церкви: св. Августин, св. Іоан Златоуст, св. Василій Великий (чи інших на вибір).
3. Монастирські традиції молитви: роль чернецтва в розвитку молитовної практики.
4. Реформація і зміни в молитовних практиках: протестантизм та молитва.
5. Молитва у середньовіччі: монастирські години, літургія, та особисті молитви.

6. Сучасні молитовні традиції: католицька і православна молитва, молитовні рухи, протестантські реформи,.
7. Роль лідерів церкви у формуванні молитовних традицій: Мартін Лютер, Джон Кальвін, святі й духовні провідники.
8. Історичні джерела молитовної практики: молитвослови, літургії, патерики, богословські трактати.

Контрольні запитання:

1. Як раннє християнство вплинуло на формування молитовних традицій?
2. Яку роль відігравали отці церкви у розвитку молитовної практики?
3. Як монастирські традиції молитви впливали на духовне життя середньовіччя?
4. Які зміни в молитовних практиках сталися під час Реформації?
5. Як молитва та літургія змінювались у середньовіччі?
6. Які молитовні традиції з'явилися в результаті протестантських реформ?
7. Як сучасні лідери церковної думки і молитовні рухи формують сучасні молитовні практики?
8. Яке значення мають історичні джерела молитовної практики для сучасних християн?

Теми рефератів:

1. Вплив отців церкви на розвиток молитовних традицій в ранньому християнстві.
2. Монастирські традиції молитви в середньовіччі.
3. Молитва і реформація: зміни в молитовних практиках протестантизму.
4. Історичні джерела молитви: від раннього християнства до сучасності.
5. Роль лідерів церкви в розвитку молитовних традицій.
6. Молитва в традиціях чернецтва - богословське підґрунтя.

ТЕМА13. МОЛИТВА У РІЗНИХ СУЧАСНИХ КОНФЕСІЯХ. ПРАВОСЛАВ'Я, КАТОЛИЦИЗМ, ПРОТЕСТАНТИЗМ. ПОРІВНЯЛЬНІ ТЕКСТИ. КРИТИЧНИЙ АНАЛІЗ МОЛИТОВНОГО БОГОСЛУЖІННЯ.

Зміст:

1. Молитва в православ'ї: традиції, літургія та значення молитви в духовному житті.
2. Молитва в католицизмі: основні молитовні практики та їх історичний розвиток.
3. Молитва в протестантизмі: відмінності в молитовних традиціях і практиках.
4. Молитовне богослужіння в православ'ї, католицизмі та протестантизмі: структура, форма та зміст.

5. Роль молитовних канонів та обрядів у кожній з конфесій.
6. Молитва у сучасних рухах в межах цих конфесій: нові форми молитовного життя.
7. Критичний аналіз молитовного богослужіння: спільні та відмінні риси між конфесіями.
8. Вплив молитовних традицій на віруючих та їх духовне зростання в кожній з конфесій.

Контрольні запитання:

1. Які особливості православної молитви відрізняються від католицької та протестантської?
2. Як молитовні тексти в різних конфесіях відображають їхнє богословське розуміння спасіння (сотеріалогічний зміст)?
3. Які є основні молитовні практики в католицизмі?
4. Як протестанти підходять до молитви в порівнянні з православними та католиками?
5. Які структурні особливості молитовних богослужінь в кожній з конфесій?
6. Як молитовні канони впливають на духовне життя віруючих в різних конфесіях?
7. Які нові форми молитви виникають в сучасних християнських рухах у межах цих конфесій?
8. Чим відрізняється молитовний досвід у православ'ї, католицизмі та протестантизмі?

Теми рефератів:

1. Молитва в православ'ї: традиції та обряди молитви в духовному житті.
2. Молитва в католицизмі: основні молитви та роль літургії.
3. Молитва в протестантизмі: зміни в молитовних практиках та їх богослов'я.
4. Порівняння молитви в православ'ї, католицизмі та протестантизмі.
5. Молитовне богослужіння в трьох основних конфесіях: структура і зміст.
6. Роль сучасних молитовних рухів у зміні молитовних традицій в християнстві.
7. Критичний аналіз молитовного богослужіння: відмінності між православ'ям, католицизмом і протестантизмом.

ТЕМА 14. ТИПИ ТА ФОРМИ МОЛИТВИ -1: ХВАЛА, ПОДЯКА, СПОВІДЬ, ПРОХАННЯ, ЗАСТУПНИЦТВО, МОЛИТВА ОДИН ЗА ОДНОГО.

Зміст:

1. Молитва хвали: визначення та значення для духовного життя.
2. Молитва подяки: важливість вираження вдячності Богові.
3. Сповідь у молитві: значення покаяння і примирення з Богом.
4. Молитва прохання: як звертатися до Бога з конкретними потребами.
5. Молитва заступництва: роль молитви за інших у християнському житті.
6. Молитва один за одного: спільна молитва і її вплив на взаємодію між віруючими.
7. Взаємозв'язок різних типів молитви в житті віруючих.
8. Теологічний підхід до кожного типу молитви: на основі біблійних текстів.
9. Молитва як форма духовного зростання та просвітлення через різні типи звернень до Бога.

Контрольні запитання:

1. Які основні типи молитви згадуються в Біблії?
2. Яким чином молитва хвали відрізняється від молитви подяки?
3. Як молитви подяки, хвали впливають на відносини з Богом?
4. Яким чином молитва прохання відображає наше довір'я до Бога?
5. Яку роль відіграє молитва заступництва в християнському житті?
6. Які біблійні приклади молитви один за одного ви можете навести?
7. Як різні типи молитви взаємодіють і взаємодоповнюють один одного в духовному житті віруючих?
8. Які теологічні принципи лежать в основі кожного типу молитви?

Теми рефератів:

1. Молитва хвали: як прославлення Бога через молитву змінює наше серце.
2. Подяка в молитві: роль вдячності в духовному житті віруючих.
3. Сповідь у молитві: покаяння та очищення через відкриття перед Богом.
4. Молитва прохання: як правильно молитися за конкретні потреби.
5. Заступництво в молитві: молитися за інших як вираз любові та відповідальності.
6. Спільна молитва: важливість молитви один за одного в християнській спільноті.
7. Взаємозв'язок між різними типами молитви і їхнє вплив на духовне зростання.

ТЕМА 15. ТИПИ ТА ФОРМИ МОЛИТВИ - 2: МОЛИТВА ЗГІДНО БОЖИХ ОБІТНИЦЬ, МОЛИТВА ВПЛИВУ, ВОЛОДАРЮВАННЯ, ПРОГОЛОШЕННЯ.

Зміст:

1. Молитва згідно Божих обітниць: що означає молитися по Слову Божому?
2. Молитва впливу: як молитва благословення може змінювати середовище.
3. Володарювання в молитві: авторитетна молитва і її роль у християнському житті.
4. Молитва проголошення: декларативна молитва як акт віри і її практичне застосування.
5. Взаємозв'язок між різними типами молитви в контексті Божих обітниць.
6. Роль кожного типу молитви у зміцненні духовної сили віруючих.
7. Теологічний підхід до молитви впливу і проголошення в Новому Завіті.
8. Як молитва згідно Божих обітниць проявляється в житті віруючих?
9. Практика володарювання в молитві: як авторитетна молитва впливає на духовне середовище.

Контрольні запитання:

1. Що таке молитва згідно Божих обітниць і як вона відрізняється від інших форм молитви?
2. Яка роль молитви впливу і як вона змінює навколишнє середовище?
3. Як володарювання в молитві виражає авторитет віруючого і його взаємодію з Богом?
4. Що таке молитва проголошення і як вона виявляється у практиці християнської молитви?
5. Як молитва по Слову Божому допомагає в зміцненні віри і духовного життя?
6. Яке значення має декларативна молитва для християн в сучасному контексті?
7. Як молитва впливу може бути застосована в різних сферах життя віруючого?
8. Які біблійні приклади володарювання в молитві можна знайти в Писанні?
9. Як молитва згідно Божих обітниць формує нашу віру та наші стосунки з Богом?

Теми рефератів:

1. Молитва згідно Божих обітниць: як молитися по Слову Божому.
2. Молитва впливу: благословення навколишнього середовища через молитву.
3. Володарювання в молитві: авторитетна молитва і її місце у християнському житті.
4. Молитва проголошення: декларативна молитва як вираз віри та Божого Слова.

5. Молитва по Слову Божому: практичні кроки до молитви згідно обітниць.
6. Молитва впливу та володарювання: як авторитетна молитва змінює обставини.
7. Молитва проголошення як сила для духовного прориву та свідок віри християнина.

ТЕМА 16. МОЛИТВА І ДУХОВНА БОРОТЬБА: ПОСТ І МОЛИТВА, ПРОТИДІЯ ВОРОГУ, МОЛИТВА У ЧАС СПОКУС.

Зміст:

1. Молитва і пост: як поєднання молитви і посту допомагає в духовній боротьбі.
2. Заступництво в молитві: роль молитви за інших в контексті духовної боротьби.
3. Протидія ворогу: як молитва стає зброєю в боротьбі з духовними силами зла.
4. Молитва у час спокус: як молитва допомагає утримуватися від гріха під час духовних випробувань.
5. Молитва вигнання бісів в контексті раннього християнства: теологічне розуміння молитви вигнання у п'ятидесятницькій та харизматичній практиці.
6. Духовна боротьба в Новому Завіті: молитовна практика Ісуса та апостолів.
7. Як молитва в час спокус допомагає відновлювати та посилювати стосунки з Богом?
8. Молитва вигнання в практиці Церкви: роль молитовних практик в боротьбі з бісами в сучасних церквах.

Контрольні запитання:

1. Як поєднання посту і молитви сприяє перемозі в духовній боротьбі?
2. Яку роль відіграє заступницька молитва в контексті духовної боротьби?
3. Як молитва допомагає протидіяти ворогу і злим духовним силам?
4. Яким чином молитва у час спокус допомагає залишатися вірними Богу?
5. Як молитва вигнання бісів виражається у п'ятидесятницькій та харизматичній практиці?
6. Як молитва вигнання бісів у ранньому християнстві порівнюється з сучасними практиками в церквах різних деноменацій?
7. Які біблійні приклади показують важливість молитви у духовній боротьбі?

8. Як молитва допомагає зміцнити дух в часи випробувань і спокус?

Теми рефератів:

1. Молитва і пост: духовна боротьба через молитву і пост.
2. Заступництво в молитві: боротьба за інших у контексті духовної війни.
3. Молитва вигнання бісів: теологічний аналіз практики в п'ятидесятницькій та харизматичній традиціях.
4. Молитва у час спокус: як молитися під час духовних випробувань.
5. Протидія духовним силам зла через молитву: біблійні приклади і практики.
6. Молитва вигнання бісів у ранньому християнстві та її вплив на сучасні протестантські течії.
7. Духовна боротьба Ісуса та апостолів: молитовні практики в контексті боротьби з темними силами.

ТЕМА 17. ПРАКТИЧНІ МЕТОДИ МОЛИТВИ СПОГЛЯДАННЯ: МОЛИТВА МОВЧАННЯ, МОЛИТВА ТИШІ, МОЛИТВА З ВИКОРИСТАННЯМ ПИСАННЯ.

Зміст:

1. Молитва мовчання: суть і значення мовчання в молитві як способу слухати Бога.
2. Молитва тиші: роль тиші в духовному житті і в процесі молитовного споглядання.
3. Молитва споглядання: як практика споглядання Божої присутності в світі веде до глибокої єдності з Богом.
4. Молитва з використанням Писання: як Святе Письмо стає основою для глибокої молитви і споглядання.
5. Споглядання як засіб досягнення внутрішнього миру і духовної гармонії.
6. Біблійні приклади молитви мовчання і споглядання: приклади Ісуса, апостолів і старозавітних святих.
7. Вплив молитви мовчання і споглядання на особисте зростання і духовну трансформацію.
8. Спільна молитва і молитва мовчання: як вони доповнюють одна одну в християнському житті.
9. Різні традиції молитви споглядання в християнських конфесіях: католицька, православна, протестантська практики.

Контрольні запитання:

1. Що таке молитва мовчання і чому вона є важливою частиною молитовної практики?
2. Яким чином молитва тиші допомагає людині слухати Бога і відчувати Його присутність?
3. Як молитва споглядання веде до глибокого досвіду єдності з Богом?
4. Чому молитва з використанням Писання є важливою для духовного життя?
5. Які біблійні приклади молитви споглядання можна знайти в Старому та Новому Завітах?
6. Як молитва мовчання сприяє внутрішньому миру і гармонії?
7. Як практика молитви споглядання змінює духовне життя віруючого?
8. Які є відмінності між молитвою споглядання в католицькій, православній та протестантській традиціях?
9. Як молитва мовчання і споглядання може допомогти в розвитку глибокої духовної дисципліни?

Теми рефератів:

1. Молитва мовчання як шлях до внутрішнього миру і духовної гармонії.
2. Молитва тиші: глибина духовного досвіду через мовчання.
3. Молитва споглядання в біблійній традиції: старозавітні та новозавітні приклади.
4. Молитва з використанням Писання: духовна глибина через читання і молитву.
5. Споглядання як засіб для досягнення єдності з Богом.
6. Практика молитви споглядання в різних християнських традиціях: католицька, православна та протестантська.

ТЕМА 18. МОЛИТВА У КОНТЕКСТІ СВЯТОГО ДУХА: РОЛЬ СВЯТОГО ДУХА У МОЛИТВІ В П'ЯТИДЕСЯТНИЦТВІ ТА ХАРИЗМАТИЧНОМУ РУСІ. МОЛИТВА ПРО НАПОВНЕННЯ.

Зміст:

1. Роль Святого Духа в молитві: як Святого Дух веде молитися та сприяє глибокому спілкуванню з Богом – досвід п'ятидесятницького направлення церков.
2. Молитва в п'ятидесятництві: особливості молитви в контексті активної роботи Святого Духа.
3. Харизматичний рух і молитва: як харизмати підкреслюють важливість Божої сили в молитві.
4. Молитва про наповнення Святим Духом: що означає це прохання і як воно обгрунтовано Біблійними доктринами.
5. Зв'язок між молитвою і дарами Святого Духа.
6. Молитва у контексті Духовного відродження.

7. Молитва про наповнення в традиціях п'ятидесятників і харизматів: як це практикується в церковному житті.
8. Молитва як діалог з Богом: як за допомогою молитви віруючі отримують керівництво і силу Святого Духа.

Контрольні запитання:

1. Яку роль Святого Духа відіграє у процесі молитви за п'ятидесятницької та харизматичної традиції?
2. Чим аргументується молитва про наповнення в п'ятидесятницької та харизматичної традиціях?
3. Яким чином Святе Письмо описує роль Святого Духа в молитві?
4. Розповісти про вчення про дари Святого Духа в традиції п'ятидесятників та харизматів?
5. Як молитва про наповнення Святим Духом взаємодіє з традицією в дні перших апостолів?

Теми рефератів:

1. Молитва як шлях до духовного оновлення.
2. Молитва про наповнення Святим Духом: богословське і практичне розуміння.
3. Духовні дари і молитва: як молитва активізує дари Святого Духа у вченні п'ятидесятників.
4. Молитва і пророче слово: роль Святого Духа в харизматичній молитві.
5. П'ятидесятницьке розуміння молитви і ролі Святого Духа в житті церкви.

ТЕМА 19. ПРОРОЧА МОЛИТВА, МОЛИТВА ЗЦІЛЕННЯ

Зміст:

1. **Пророча молитва: визначення та значення**
Пророча молитва як вид молитовної практики, в якій Бог дає конкретні настанови, відкриття або вказівки через Святого Духа. Її роль у сучасному християнському житті та в церковному служінні.
2. **Основи пророчої молитви в Біблії**
Біблійні приклади пророчих молитов: як пророки (наприклад, Ісаїя, Єремія) молилися за народ і отримували від Бога об'явлення через молитву. Як це стало основою для пророчої молитви в християнській традиції.
3. **Молитва зцілення: визначення і значення**
Молитва за зцілення як форма молитовної практики, спрямована на фізичне, емоційне та духовне зцілення через віру в Бога. Як молитва

зцілення проявляється в сучасному християнстві, зокрема в п'ятидесятництві та харизматичному русі.

4. **Зв'язок між пророчою молитвою та молитвою зцілення**
Як пророче слово може супроводжувати молитву зцілення, які божественні обітниці й слова отримує молящийся, коли шукає зцілення. Роль віри людини у відкритті Божих обітниць через пророчі молитовні практики.
5. **Практика пророчої молитви в сучасній церкві**
Як пророчі молитовні служіння здійснюються в харизматичних і п'ятидесятницьких громадах, а також у традиційних християнських конфесіях.
6. **Молитва зцілення в контексті віри та молитовної практики**
Як молитва зцілення може відображати віру в Бога як цілителя.
7. **Які є духовні принципи і біблійні обґрунтування для молитов про зцілення.** Як молитва за зцілення розглядається в різних християнських традиціях.
8. **Молитва зцілення у контексті особистої молитви**
Як молитися за зцілення для себе або інших. Принципи, якими варто керуватися під час молитви за зцілення в особистій практиці, і як це пов'язано з Божим планом для людини.
9. **Роль пророчої молитви у виясненні Божої волі та настанов**
Як пророчі молитви допомагають віруючим краще розуміти Божу волю для свого життя та отримувати конкретні вказівки від Бога у скрутних обставинах.

Контрольні запитання:

1. Що таке пророча молитва, і яку роль вона відіграє у сучасному християнстві?
2. Які біблійні приклади пророчих молитов ви можете навести?
3. Як пророче слово в молитві впливає на духовний стан віруючого?
4. В чому полягає суть молитви зцілення і як вона реалізується в різних християнських традиціях?
5. Як пророча молитва може допомогти в процесі зцілення як духовного, так і фізичного?
6. Яким чином молитва зцілення демонструє віру в Бога як цілителя?
7. Як практика пророчої молитви допомагає розкривати Божу волю щодо життя віруючого?
8. Які є основні принципи молитви за зцілення в особистій молитовній практиці?
9. Як Святий Дух працює у пророчій молитві, особливо в контексті зцілення?
10. Як молитва за оздоровлення може сприяти духовному зростанню громади?

Теми рефератів:

1. Пророча молитва: практичне застосування в церкві та її вплив на духовне життя.
2. Молитва зцілення: біблейські основи та сучасні практики.
3. Зцілення через віру: роль молитви та особистої віри в процесі зцілення в християнстві.
4. Роль Святого Духа у пророчих молитвах і молитвах зцілення.
5. Практика молитви за зцілення в п'ятидесятницькому та харизматичному русі.
6. Пророче слово і молитва та практика отримання пророчих вказівок.

ТЕМА 20. МОЛИТОВНА ПРАКТИКА В БАПТИЗМІ. ІСТОРІЯ І ПРАКТИКА

Зміст:

1. **Історія молитви в баптизмі: корені та розвиток**
Молитовна практика у баптизмі. Протестантська Реформація як ршійна сила в контексті зародження баптистського руху та важливість її в розвитку особистих стосунків з Богом. Розгляд основних етапів розвитку молитви в баптизмі, починаючи від перших баптистських громад до сучасних форм молитовних практик.
2. **Баптистська молитва: особливості та принципи**
Акцентування на важливості особистого молитовного життя та спілкування з Богом. Молитва у баптизмі: вираження серця без використання заготовлених текстів. Зосередженість на молитві як способі подолання труднощів і досягнення духовного розвитку.
3. **Індивідуальна молитва та молитва в громаді**
Важливість молитви як в індивідуальній, так і колективна практиці. Роль особистої молитви в побудові стосунків з Богом та роль спільних молитовних зібрань у житті церкви. Як спільні молитви в церкві сприяють єдності та духовному зростанню громади.
4. **Молитва під час богослужінь**
Важливе місце молитви під час баптистських служінь. Розгляд молитов, які здійснюються під час поклоніння, проповіді, хрещення та святкування Вечері Господньої. Як молитва поєднується з іншими елементами богослужіння.
5. **Молитва і хрещення: молитвена традиція в контексті обряду**
Молитва є важливою частиною обряду хрещення в баптизмі. Розгляд молитви, яку моляться перед або після хрещення, а також значення молитви під час цього важливого етапу духовного життя.

6. Вільна молитва і молитва в літургії

Молитва в служінні в церкві. Порівняння між вільними молитвами та формалізованими молитвами, використання яких в багатьох баптистських громадах мінімальне.

7. Роль молитви в християнському житті баптистів

Як молитва допомагає баптистам у духовному розвитку, у формуванні християнської поведінки і моралі. Важливість молитви для особистого посвячення та служіння Богові.

8. Молитва і благодать в баптизмі

Молитва в баптизмі як вираження віри в благодать Божу. Як молитва в баптистських церквах поєднується з концепцією спасіння і благодаті.

9. Молитва в баптистських громадах: сучасні практики

Як молитва здійснюється в сучасних баптистських церквах, включаючи елементи поклоніння, молитовні зустрічі, молитовні групи та вечори молитов.

Контрольні запитання:

1. Які основні принципи молитви в баптизмі?
2. Як молитва розвивалася в баптистській традиції з часів Реформації до сьогодення?
3. Яку роль має індивідуальна молитва в баптистській практиці?
4. Як молитва під час богослужінь пов'язана з іншими елементами церковного служіння?
5. Яке значення має молитва під час обряду хрещення в баптизмі?
6. Як спонтанна молитва відрізняється від формальних молитовних практик в інших християнських конфесіях?
7. Яким чином молитва сприяє духовному зростанню баптистів?
8. Як молитва поєднується з поняттям благодаті у баптизмі?
9. Які сучасні молитовні практики є популярними серед баптистських громад?
10. Як молитва в баптизмі допомагає віруючим у їхньому служінні Богові та ближньому?

Теми рефератів:

1. Молитва в баптизмі як спосіб особистого спілкування з Богом.
2. Роль молитви в баптистському богослужінні.
3. Спонтанна молитва в баптизмі: практичні аспекти та духовне значення.
4. Молитва та хрещення: молитвена традиція в баптизмі.
5. Розвиток молитвеної практики в баптистських громадах в умовах сучасності.
6. Молитва і благодать в баптистському розумінні спасіння.

ТЕМА 21. ПЕРЕШКОДИ В МОЛИТВІ: СУМНІВИ, РОЗСІЯНІСТЬ, ФОРМАЛІЗМ, ДУХОВНЕ ВИГОРАННЯ

Зміст:

1. Сумніви як перешкода для молитви

Сумніви у власних молитвах або у здатності Бога відповісти на них можуть бути значною перешкодою. Вивчення сумнівів як духовної перешкоди для ефективного молитовного спілкування. Як сумніви можуть вплинути на якість молитви і на наші взаємини з Богом?

Погляд на сумніви через призму біблійних історій і порад Христа.

2. Розсіяність під час молитви

Під час молитви розсіяність стає однією з найбільших проблем, що заважає концентрації на Божій присутності. Чому наш розум так часто відволікається, і як можна тренувати свою увагу для досягнення більшого зосередження на молитві? Практичні поради для боротьби з розсіяністю, щоб молитва стала більш глибокою і ефективною.

3. Формалізм у молитві

Молитва може перетворитись на звичку, ритуал чи просто зовнішнє виконання обов'язку, якщо втрачається справжнє серце і намір перед Богом. Як уникнути формалізму в молитві? Важливість внутрішньої уваги і справжнього бажання взаємодіяти з Богом, а не просто виконувати молитовні слова.

4. Духовне вигорання

Духовне вигорання — це відчуття втоми, апатії, втрати духовної мотивації. Як розпізнати симптоми духовного вигорання і як молитва може стати шляхом відновлення? Роль постійної молитви та взаємодії з Богом у процесі подолання вигорання.

5. Аналіз тексту Мт. 26:36–46: Молитва Ісуса в Гефсиманському саду

У цьому тексті ми бачимо приклад Ісуса, який молиться в момент глибокого страждання, сумнівів і боротьби. Його молитва в Гефсиманському саду демонструє боротьбу з перешкодами у молитві, зокрема — сумнівами та тривогою, і показує важливість продовжувати молитися навіть у моменти, коли здається, що Бог мовчить. Як цей приклад допомагає нам зрозуміти власні труднощі в молитві?

6. План подолання перешкод у молитві

Які практичні кроки можна зробити, щоб долати сумніви, розсіяність, формалізм та духовне вигорання? Як на основі біблійних принципів створити власний план для відновлення і поглиблення молитовного життя? Важливість збереження дисципліни, звернення до Писання і пошуку підтримки у спільноті для подолання перешкод у молитві.

Контрольні запитання:

1. Як сумніви впливають на молитовне життя і як з ними боротися?
2. Які способи допомагають подолати розсіяність під час молитви?
3. Як розпізнати формалізм у молитві і чому це небезпечно для духовного життя?
4. Що таке духовне вигорання і як молитва може стати шляхом відновлення?
5. Яким чином приклад молитви Ісуса в Гефсиманському саду може допомогти в подоланні перешкод у власній молитві?
6. Як створити план для подолання перешкод у молитві на основі біблійних принципів?
7. Як молитва і постійне звернення до Бога допомагають у боротьбі з духовними труднощами?
8. Як підтримка спільноти і молитовна підтримка можуть допомогти у боротьбі з перешкодами в молитві?

Теми рефератів:

1. Сумніви і молитва: як підтримувати віру у моменти духовних випробувань.
2. Розсіяність під час молитви: методи боротьби та покращення зосередженості.
3. Формалізм у молитві: відновлення серця і внутрішньої уваги до Бога.
4. Духовне вигорання: як молитва може допомогти у відновленні духовної сили.
5. Ісусова молитва в Гефсиманському саду: уроки про перешкоди в молитві.
6. Практичні поради для боротьби з перешкодами в молитві.
7. Як створити особистий план молитви для подолання сумнівів і розсіяності.

ТЕМА 22. МОЛИТОВНЕ КЕРІВНИЦТВО ЦЕРКВИ: ОРГАНІЗАЦІЯ МОЛИТОВНИХ ГРУП, ЦЕРКОВНІ ЗАСТУПНИЦТВА, ЛІДЕРСТВО В МОЛИТВІ.

Зміст:

1. **Молитовне керівництво церкви: принципи і роль лідерів молитви**
Успішне молитовне життя церкви починається з правильного керівництва. Яка роль лідерів молитви в церкві? Як вони можуть сприяти глибшому взаємозв'язку віруючих із Богом? Важливість молитовних лідерів, які не лише ведуть молитви, а й служать прикладом для інших, допомагаючи всім поглиблювати їхнє молитовне життя.

2. **Організація молитовних груп у церкві**

Молитовні групи — це потужний інструмент для зростання і підтримки духовної єдності серед членів церкви. Як організувати молитовні групи, щоб вони стали ефективними в підтримці віруючих та допомогли в розвитку молитви? Огляд різних моделей молитовних груп, таких як домашні групи, молитовні ранки/вечори та онлайн молитовні спільноти.

3. **Церковні заступництва: роль молитви за інших**

Заступницька молитва є однією з найбільш важливих складових молитви в церкві. Що означає молитися за інших та як заступницька молитва може змінити життя людей, сімей і цілого суспільства? Аналіз біблійних прикладів заступницької молитви та важливість молитися за лідерів, місіонерів, хворих та тих, хто в потребі.

4. **Лідерство в молитві: як бути ефективним молитовним лідером**

Лідери молитви повинні мати глибоке розуміння Біблії і особистий досвід молитви. Як стати лідером, який може спрямовувати молитовну діяльність церкви? Розвиток лідерських якостей, таких як дух покори, слухняності до Божої волі, а також вміння вести за собою інших через силу молитви.

5. **Молитва як частина церковного служіння**

Як молитва інтегрується в інші аспекти церковного життя: проповідання, християнське виховання, місіонерська діяльність? Роль молитви в служінні церкви та як молитовні ініціативи можуть допомогти збудувати церкву та змінити навколишній світ.

6. **Роль спільноти в молитовному житті церкви**

Молитва у спільноті — це не лише інструмент для особистого зростання, але і для підтримки та єдності всіх членів церкви. Як створити молитовну атмосферу в церкві, що допомагає всім членам переживати Божу присутність і сили відновлення через молитву?

Контрольні запитання:

1. Яка роль лідерів молитви в церковному житті і як вони можуть впливати на молитву всієї церкви?
2. Як організувати молитовні групи в церкві для максимального духовного зростання учасників?
3. Що таке церковне заступництво і як воно впливає на життя громади?
4. Які якості важливі для молитовного лідера церкви?
5. Як молитва впливає на інші служіння церкви, такі як проповідання чи місіонерська діяльність?
6. Як побудувати молитовну атмосферу в церкві, щоб це стало підтримкою для кожного її члена?

Теми рефератів:

1. Молитовне лідерство в церкві: роль лідерів у молитовному житті громади.
2. Організація молитовних груп у церкві: від теорії до практики.
3. Молитва заступництва: роль у духовному зціленні і відновленні.
4. Лідерство в молитві: як бути ефективним молитовним керівником.
5. Молитва і місіонерська діяльність: як молитва підтримує проповідь Євангелії.
6. Роль молитви у зростанні церковної спільноти.

ТЕМА 23. МОЛИТВА І МІСІЯ: МОЛИТВА ЗА НАРОДИ, ДЕРЖАВУ ТА КРАЇНУ, ДУХОВНЕ ПРОБУДЖЕННЯ І ВІДРОДЖЕННЯ, МІЖКОНФЕСІЙНА МОЛИТВА

Зміст:

1. **Молитва за народи та країну**
Молитва за націю та її народ — це важливий аспект християнського служіння, який часто зосереджується на заступництві перед Богом для благословення, миру та процвітання. Як молитва за державу може змінювати суспільство? Які біблійні приклади молитви за нації та політичних лідерів? Аналіз важливості молитися за політичну стабільність, мир та Божу волю для нації.
2. **Духовне пробудження та відродження через молитву**
Молитва, що веде до духовного пробудження, є важливим елементом місіонерського руху в церкві. Яким чином молитва може сприяти духовному відродженню в церкві та в суспільстві загалом? Як молитва стимулює віру, покаяння та поновлення в серцях людей, змінюючи культуру та моральне обличчя нації?
3. **Міжконфесійна молитва: єдність в молитві за націю**
Молитва за народи часто стає елементом міжконфесійної єдності. Як молитися спільно, незважаючи на конфесійні відмінності? Міжконфесійна молитва в християнському контексті — це важливий інструмент об'єднання віруючих різних традицій для спільної мети: духовного пробудження на рівні нації та церкви. Як різні конфесії можуть працювати разом через молитву за благословення і відродження країни?
4. **Молитва за державу: відповідальність християн перед владою**
Як християни повинні ставитися до молитов за державу та владу? Яким чином молитва за лідерів та уряд може впливати на політичну атмосферу? Роль християн в молитовних ініціативах, які стосуються суспільних проблем, законів та їх відповідності Божій волі.
5. **Важливість молитовних рухів у сучасному світі**
Які сучасні молитовні рухи існують для підтримки місії в глобальному контексті? Роль молитовних ініціатив у підтримці місіонерської роботи

по всьому світу. Як молитовні спільноти можуть сприяти розвитку місіонерських ініціатив та служінь у різних культурах та народах?

6. Роль церкви у молитовній підтримці держави та нації

Як церква через молитву може впливати на державу і національні процеси? Погляд на молитву як на важливий елемент в пошуках Божої волі для нації. Як на рівні церкви відбувається підтримка молитовних кампаній, які можуть змінювати політичний клімат?

Контрольні запитання:

1. Яку роль відіграє молитва за народи та державу в християнському житті?
2. Як молитва може стати інструментом для духовного пробудження в нації?
3. Чому міжконфесійна молитва є важливою для досягнення єдності у Христі при молитві за країну?
4. Як молитва за владу та уряд може змінювати політичну атмосферу?
5. Як християни можуть сприяти молитовним ініціативам за відродження країни?
6. Як молитовні рухи в сучасному світі допомагають в місіонерській діяльності?
7. Яке значення молитовні кампанії мають для підтримки держави та національного розвитку?

Теми рефератів:

1. Молитва за народи та її значення для християнської місії.
2. Духовне пробудження через молитву: як це змінює суспільство.
3. Міжконфесійна молитва за націю: єдність віруючих через молитву.
4. Роль молитви за державу та владу в сучасному християнстві.
5. Молитовні рухи в глобальному контексті: вплив на місіонерську діяльність.
6. Церква і молитва за націю: відповідальність та вплив на державні процеси.

**ТЕМА 24. ІНТЕГРАЦІЯ МОЛИТВИ В ЖИТТЯ СЛУЖИТЕЛЯ:
ДУХОВНІ ДИСЦИПЛІНИ, ПЛАН МОЛИТВИ, БАЛАНС СЛУЖІННЯ І
МОЛИТВИ**

Зміст:

1. **Духовні дисципліни як основа молитви для служителя**
Роль духовних дисциплін у житті служителя: як регулярна молитва стає основою для служіння. Як служителі можуть інтегрувати духовні дисципліни в своє щоденне життя? Розгляд основних практик, таких як

молитовний пост, біблійне медитування, і зосереджена молитва, і їхнє значення для духовного зростання.

2. План молитви як інструмент для служителя

Як план молитви допомагає служителю підтримувати постійну близькість з Богом? Розробка конкретного плану молитви для служителя, включаючи час для особистої молитви, молитви за інших, за служіння та за націю. Як це сприяє духовному здоров'ю служителя та ефективності його служіння?

3. Баланс служіння і молитви: пошук гармонії

Як служитель може знайти баланс між активним служінням та особистою молитвою? Важливість встановлення пріоритетів у служінні та молитві. Як уникнути духовного вигорання та втрати зосередженості через активну діяльність без належного часу для молитви та відновлення в Бозі?

4. Молитва як джерело сили для служителя

Як молитва є основним джерелом сили для служителя в його повсякденному житті? Як молитва підтримує служителя в труднощах, стресах та випробуваннях, які виникають у служінні? Роль молитви як джерела спокою, натхнення і глибокої духовної стійкості.

5. Роль спільної молитви в житті служителя

Як спільна молитва допомагає служителю в його служінні та розвитку? Важливість молитовних спільнот, молитовних зустрічей та обміну духовними переживаннями. Як це сприяє духовному зростанню та взаємній підтримці серед служителів?

6. Молитва і особисте відновлення служителя

Чому молитва є необхідною для особистого відновлення служителя? Як молитва служить джерелом очищення від духовного навантаження, депресії та вигорання, які можуть виникати у служінні?

Контрольні запитання:

1. Як духовні дисципліни впливають на духовне життя служителя?
2. Які елементи має включати план молитви служителя для ефективного служіння?
3. Як служитель може знайти баланс між активним служінням та часом для молитви?
4. Яким чином молитва є джерелом сили і відновлення для служителя?
5. Як спільна молитва підтримує служителя в його служінні?
6. Чому молитва є важливою для відновлення служителя і запобігання вигорання?

Теми рефератів:

1. Духовні дисципліни як основа молитовного життя служителя.
2. План молитви для служителя: структуроване молитовне життя.

3. Баланс служіння і молитви: як знайти гармонію.
4. Роль молитви як джерела сили для служителя.
5. Спільна молитва в служінні: як молитися разом для підтримки.
6. Молитва і відновлення служителя: запобігання духовному вигоранню.

ТЕМА 25. МОЛИТОВНИЙ ЩОДЕННИК ХРИСТΙΑНИНА: ЩОДЕННИК ПОДЯКИ

Зміст:

1. **Молитовний щоденник як інструмент духовного зростання**
Роль молитвенного щоденника у житті християнина. Як ведення щоденника допомагає фіксувати духовний досвід, усвідомлювати відповіді на молитви та стежити за зростанням у вірі. Важливість щоденника як інструменту самопізнання та вдячності перед Богом.
2. **Щоденник подяки: значення та мета**
Як щоденник подяки стає важливою частиною християнської молитви. Виявлення вдячності як основа для духовного зростання та розвитку.
Як регулярне записування подяк перед Богом допомагає християнину зберігати позитивний погляд на життя і бачити Божі дії в кожному дні.
3. **Практичні поради щодо ведення молитвенного щоденника**
Як почати ведення щоденника подяки? Структура щоденника, розподіл на конкретні категорії: подяка за Божі благословення, відповіді на молитви, особисті свідчення. Практичні поради щодо регулярності записів, а також значення тих моментів, які можуть стати темою для подяки.
4. **Молитва подяки в Біблії**
Аналіз біблійних прикладів подяки та вдячності, таких як молитви Давида, Павла, Ісуса Христа. Як Біблія закликає до подяки за Божі благословення та як це можна застосувати в особистій молитві через щоденник. Роль подяки в молитвах старого і нового завіту.
5. **Вплив щоденника подяки на емоційне і духовне здоров'я**
Як щоденник подяки допомагає християнину зберігати вдячність у важких обставинах, покращує емоційний стан і зміцнює віру. Розгляд того, як молитва подяки може допомогти заспокоїти серце і зберегти надію, навіть у часи випробувань.
6. **Переваги ведення щоденника подяки в громаді віруючих**
Як спільне ведення щоденника подяки в церкві чи молитовних групах може допомогти заохотити інших до вдячності. Взаємна підтримка через обмін записами, свідченнями та молитвами вдячності. Створення атмосфери подяки серед християнської спільноти.

Контрольні запитання:

1. Як молитвенний щоденник сприяє духовному зростанню християнина?

2. Яке значення має щоденник подяки для розвитку вдячності в особистому житті віруючого?
3. Як правильно почати вести щоденник подяки? Які категорії слід враховувати при записах?
4. Які біблійні приклади подяки можуть стати прикладом для ведення щоденника подяки?
5. Як щоденник подяки впливає на емоційне і духовне здоров'я християнина?
6. Які переваги має ведення щоденника подяки в християнській спільноті?

Теми рефератів:

1. Молитовний щоденник християнина як інструмент духовного зростання.
2. Щоденник подяки: значення вдячності в християнському житті.
3. Практичні поради щодо ведення щоденника подяки.
4. Біблійні приклади молитви подяки та їх застосування в особистій практиці.
5. Ведення щоденника подяки як спосіб підтримки емоційного і духовного здоров'я.
6. Вплив спільного ведення щоденника подяки на громаду віруючих.

ТЕМА 26. РОЗРОБКА ПЛАНУ МОЛИТОВНОГО СЛУЖІННЯ.

1. Вступ

- 1.1 Мета молитовного служіння
- 1.2 Важливість молитви в житті церкви та віруючих
- 1.3 Основні цілі і завдання молитовного служіння

2. Структура молитовного служіння

- 2.1 Постійні молитовні групи (організація та функціонування)
- 2.2 Разові молитовні заходи (молитви за церкву, народ, нації)
- 2.3 Молитви під час церковних богослужінь (інтеграція молитви в літургію)
- 2.4 Спеціальні молитовні події (молитовні марафони, ночі молитов)

3. Молитовні практики

- 3.1 Молитва за покаяння і спасіння
- 3.2 Молитва за зцілення та фізичне здоров'я
- 3.3 Молитва за духовне відродження
- 3.4 Молитва за керівників церкви та служителів
- 3.5 Молитва за національні та міжнародні потреби
- 3.6 Молитва за тих, хто знаходиться в нужді (фінансові, емоційні, сімейні проблеми)

4. Методи організації молитовного служіння

- 4.1 Залучення віруючих до молитовних груп
- 4.2 Організація молитовних зустрічей та нарад
- 4.3 Підготовка молитвених лідерів та наставників
- 4.4 Підтримка і мотивація учасників молитовного служіння

5. Молитовне служіння в контексті церкви

- 5.1 Взаємодія молитовного служіння з іншими служіннями церкви
- 5.2 Створення атмосфери молитви у всіх сферах церковного життя
- 5.3 Підтримка духовного зростання через молитву (відкритість, гнучкість, терпіння)

6. Відповідальність служителів молитовного служіння

- 6.1 Лідерство в молитві
- 6.2 Створення плану молитовних заходів та організація молитовних груп
- 6.3 Сприяння духовному розвитку учасників через молитовну практику
- 6.4 Оцінка ефективності молитовного служіння та коригування планів

7. Молитовні ресурси та підтримка

- 7.1 Використання Біблії та інших християнських матеріалів в молитвах
- 7.2 Підтримка через молитовні журнали, книги, аудіо- та відео ресурси
- 7.3 Молитовні конференції, семінари та тренінги для покращення молитовної практики

8. Підсумки та оцінка ефективності молитовного служіння

- 8.1 Оцінка результатів молитовних заходів
- 8.2 Збір свідчень та відгуків від учасників
- 8.3 Коригування планів на основі результатів та відгуків
- 8.4 Молитва за майбутнє молитовного служіння та нові можливості

9. Заключні рекомендації

- 9.1 Постійний розвиток молитовного служіння
- 9.2 Важливість підтримки вірних у молитві
- 9.3 Духовний прогрес та плоди молитви в житті церкви

Цей план допоможе організувати молитовне служіння з чітким фокусом на меті, структурі та стратегії для духовного зростання та ефективності молитовних практик.

Список літератури

1. Ашкрафт, Дж. Роберт. Коли ви молитесь... / підготовлено у співпраці з працівниками відділу МЗІ. – Ірвінг, Техас : Міжнародний Заочний Інститут (ICI), 1993. – 111 с.

2. Брей, Джеральд. Отче наш. Роздуми про Господню молитву. – [м. м.]: Коллоквиум, 2011. – 246 с.
3. Брукс, С. Д. Поклоніння як квест: дослідження лідерства в поклонінні / пер. з англ. Я. Моспаненко. — Київ: Українська євангельська теологічна семінарія, 2024. — 207 с.
4. Брунель, Анрі. Молитви для тих, що не мають часу / пер. з фр. Андрій Козіброда. – Львів : Свічадо, 2014. – 88 с. – ISBN 978-966-395-284-0.
5. Вілкінсон, Брюс. Молитва Ябеца. Прорив до благословенного життя. – Київ: Смірна, 2004. – 108 с.
6. Гійон, Жанна. Пізнання глибин Ісуса Христа. — Київ: Книгоноша, 2024. — 200 с. ISBN 978-966-2615-40-1.
7. Грейданус, С. Как проповедовать Христа по Псалмам: теория и практика для занятых пасторов / пер. с англ., 2021. — 318 с.
8. Г'юард-Мілс, Даг. Наодинці з Богом. Як ефективно проводити час наодинці з Богом щодня. – [м. м.]: Варух, 2020. – 68 с.
9. де Буаредон, Ів; Пейру, Бернар. На порозі вічності. Молитви. – Львів: Свічадо, 2015. – 120 с.
10. Деянг, К. (2023). Отче наш. Навчаючись від Ісуса про що, навіщо і як молитися / пер. з англ. Рівне: Благодать, 128 с.
11. Дженсен, Гери. 15 хвилин молитви. – Львів: Свічадо, 2022. – 168 с.
12. Луна Лука де Тена, Франциско. Маленька школа молитви. – Львів: Свічадо, 2015. – 136 с.
13. Мартін, Джеймс. Молитва: посібник для кожного / пер. з англ. – Львів: Свічадо, 2021. – 240 с.
14. Kevin DeYoung. The Lord's Prayer: Learning from Jesus on What, Why, and How to Pray. Wheaton: Crossway, 2022. – 128 p.)
15. Елдредж, Джон. Пересуваючи гори: як молитися пристрасно, впевнено, повновладно / пер. з англ. О. Гладкий. Львів: Свічадо, 2024. 248 с.
16. Келлер, Тімоті. Молитва. Досвід захоплення і близькості з Богом / пер. з англ. – Львів: Видавництво «Свічадо», 2016. – 336 с.

- 17.Кендрик, С. Воїни молитви: керівництво до вдосконалення молитовних навичок / С. Кендрик, А. Кендрик ; пер. з англ. — 3-тє вид. — Київ: Віссон, 2017. — 304 с. — ISBN 978-1-4336-8866-9.
- 18.Кернс, Д. (2001). Учение Иисуса Христа о молитве / пер. с англ. Москва: Библия для всех, 144 с.
- 19.Крістенсон, Евелін. Подорож до молитви. — Київ: Смірна, 2005. — 210 с.
- 20.Кріфт, Пітер. Молитви для початківців / пер. з англ. — Львів: Свічадо, 2019. — 144 с.
- 21.Кутюр'є, П. Молитва та єдність християн: екуменічний заповіт / Поль Кутюр'є; вступ і примітки виконано командою Центру «Християнська єдність» (Ліон). Київ: Дух і Літера, 2021.
- 22.Льюїс, Клайв Стейплз. Листи до Малькольма: Здебільшого про молитву / К. С. Льюїс ; пер. з англ. І. Пацула. — Львів : Свічадо, 2024. — 152 с. — ISBN 978-966-938-754-7.
- 23.Мень, О. (2016). Практичні поради у молитві / пер. з рос. Мирослави Лемик. Львів: Свічадо, 96 с. (Men, A. (2016). Practical advice on prayer (M. Lemyk, Trans.). Lviv: Svichado. ISBN 978-966-395-636-7. (Original work published 1991).)
- 24.Мюррей, Е. У школі молитви з Христом / Ендрю Мюррей. — Київ: Світова християнська класика, [б. р.]. — 198 с. (Оригінал: With Christ in the School of Prayer, 1885)
- 25.Онвучеква, Джон. Молитва / пер. з англ. — Львів: In Lumine Media, 2021. — 152 с.
- 26.Оріген. Про молитву / пер. з давньогре. Дзвінка Коваль. Львів : Свічадо, 2012. 112 с. (Джерела Християнського Сходу ; вип. 22)
- 27.Пинк, Артур. Заповіді блаженства. Молитва Господня / Артур Пинк. — СПб.: Христианское просвещение, 2005. — 320 с.
- 28.Пратт, Річард Л. Молися з відкритими очима: Бог, ми і наші молитви / пер. з англ. — Одеса : Тюльпан, ЄРПЦО, 2008. — 248 с.
- 29.Пятилєтова, Олена. *Молитовний щоденник. Господи! Навчи нас молитися... Лук. 11:1.* — [м. м.]: Vlagobooks, 2022. — 124 с.

30. Раймер, Йоханнес. Спілкування з Богом. Книга 3: Як чути голос Бога? Принципи, проблеми, практика. – Тернопіль: Добрі книги
31. Роже, Б. Молитися в тиші серця: сто молитов / пер. з фр. — Київ: Дух і Літера, 2024.
32. Сміт, Ч. Ефективне молитовне життя / пер. з англ. – Київ : Церква Голгофи, 2013. – 96 с. – ISBN 978-966-8175-01-8
33. Твардовський, Ян. Інша молитва: вибрані вірші / пер. з польської Дзвінки Матіяш. – Київ: 2008. – 142 с.
34. Уїллард, Д. *The Spirit of the Disciplines: Understanding How God Changes Lives* / Dallas Willard. — San Francisco: HarperSanFrancisco, 1991 (перше видання hardcover: 1988). — xii, 276 с.
35. Уїлкінсон, Брюс. Молитва Іависа для молоді / Брюс Уїлкінсон ; при участі Девіда Коппа. — Киев : Путешествие по Библии, 2002. — 125 с. — (Серия «Духовное обновление»).
36. Уэббер, Р. (2003). Поклонение прежде и теперь: Библейские, исторические и практические вопросы / пер. с англ. – Санкт-Петербург: Издательство «Вера и святость», Христианское общество «Библия для всех», 271 с.
37. Філіп, Жак. Молитися, щоб любити. – Львів: Свічадо, 2015. – 136 с.
38. Фостер, Р. (2013). Созерцательная молитва: созидание души / пер. с англ. Г. Ястребов. Москва: Триада, 176 с.
39. Foster, R. J. (2011). *Sanctuary of the Soul: Journey into Meditative Prayer*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press. 160 p. (Фостер, Р. (2013). Споглядальна молитва: творення душі)
40. Фостер, Річард Дж. Молитва: досвід і практика / пер. з англ. — Черкаси : Світло на Сході, 2003. — 348 с. — ISBN 966-7227-18-1.
41. Фостер, Річард. Молитва: в поиске истинного дома сердца / пер. з англ. Київ: Скобелкин И.О., 2021. 368 с. ISBN 978-966-793190-2. (Оригінал: Foster, Richard J. *Prayer: Finding the Heart's True Home*. San Francisco: HarperSanFrancisco, 1992. ISBN 978-0-06-062846-8.)
42. Фостер, Річард. Святкування Дисципліни: Шлях до духовного зростання. Пер. з англ. — Київ: Дух і Літера, 2001. — 304 с.

43. Фрізелл, Григорі Р. Як розвивати наповнене силою молитовне життя. – Київ: Смірна, 2011. – 126 с.
44. Хамфрі, Едіт. Великий вхід: поклонение на землі, як на небі / пер. с англ. Ольги Розенберг и Владимира Чернеги. – Черкаси: Коллоквиум, 2016. – 311 с. – ISBN 978-966-8957-57-4.
45. Хенкс, Біллі, мол., Бічем, Біллі. Духовний щоденник. Щоденна допомога для зростання у вірі. – Київ: Християнське життя, 2005. – 96 с.
46. Шаєр, Прісцилла. Ревна молитва. Бойовий план для істинної, сфокусованої та стратегічної жіночої молитви / Прісцилла Шаєр; пер. І. Матвіїв. – Львів: КАНА Християнське видавництво, 2019. – 232 с.
47. Шлінк, Базілея. З молитвою в житті. – Київ: Живе слово, 2006. – 64 с.
Янсі, Ф. Молитва має значення / пер. з англ. — Черкаси : Коллоквиум, 2008. — 382 с.
48. Янг, С. Дорогий Ісусе / Сара Янг ; пер. з англ. Остап Гладкий. — Львів: Свічадо, 2019. — 256 с.